

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

TUSSENTIJD'S KWALITEITSONDERZOEK (TKO)

Comenius College unit Lijstersingel, afdeling vwo

Plaats: : Capelle aan den IJssel
BRIN-nummer : 19GY-0
Registratienummer : 3104226
Onderzoek uitgevoerd op : 20 juni 2011
Conceptrapport verzonden op : 6 juli 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op : 27 september 2011

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de school/instelling vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 20 juni 2011 een tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO) uitgevoerd bij het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling vwo. Op 19 mei 2009 werd deze afdeling als 'zwak' beoordeeld door de inspectie vanwege de onvoldoende opbrengsten.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

Bij het kwaliteitsonderzoek (KO) van 19 mei 2009 is de afdeling vwo van het Comenius College unit Lijstersingel, afdeling vwo als zwak beoordeeld. In vervolg op het KO is een traject van geïntensiveerd toezicht ingezet: door de inspectie is een toezichtplan opgesteld, waarin de afspraken en werkwijzen voor bovengenoemd traject zijn vastgelegd. Op 10 juni 2010 vond een voortgangsgesprek plaats. Dit TKO vindt plaats als onderdeel van het ingezette traject van geïntensiveerd toezicht.

Toezichthistorie

Het laatste periodiek kwaliteitsonderzoek is van 30 november / 1 december 2005. Op 14 november 2006 is er een jaarlijks onderzoek uitgevoerd. Bij beide onderzoeken werd vastgesteld dat de opbrengsten van onvoldoende kwaliteit zijn. De examenresultaten waren significant lager dan het landelijke gemiddelde en het schoolexamencijfer was -gemiddeld genomen- over vrijwel de gehele linie significant hoger dan het cijfer voor het centraal examen. Het rapport van bevindingen, naar aanleiding van de risicoanalyse op 11 november 2008 laat hetzelfde beeld zien.

Onderzoekopzet

Inhoudelijk is het tussentijds kwaliteitsonderzoek gericht op de opbrengsten, het onderwijsproces en de kwaliteitszorg.

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Bureauonderzoek.
- Analyse van documenten van de school die betrekking hebben op de kwaliteitsverbetering.
- Gesprek met de directie en leraren over de genomen maatregelen die de school heeft getroffen om de eerder vastgestelde tekortkomingen op te heffen.
- Lesobservaties
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op het Toezichtkader VO 2009. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 zijn de bevindingen uit het onderzoek op het gebied van de onderwijskwaliteit weergegeven. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin een toelichting wordt gegeven en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2. BEVINDINGEN

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Resultaten		1	2	3	4	5
1.1	* De leerlingen behalen in de onderbouw het opleidingsniveau dat mag worden verwacht.		●			
1.2	* De leerlingen lopen weinig vertraging op in de bovenbouw van de opleiding vwo.		●			
1.3	* De leerlingen van de opleiding vwo behalen voor het centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.		●			
1.4	* Bij de opleiding vwo zijn de verschillen tussen het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen van een aanvaardbaar niveau.		●			

Leerstofaanbod		1	2	3	4
2.8	Het leerstofaanbod in de verschillende leerjaren sluit op elkaar aan.			●	

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.		●		
9.6	De school waarborgt de kwaliteit van het schoolexamen en van andere toetsinstrumenten.		●		
9.12	De schoolleiding stuurt de kwaliteitszorg aan.			●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

De inspectie handhaaft het oordeel dat de kwaliteit van het onderwijs op de afdeling vwo van het Comenius College, unit Lijstersingel zwak is. Dit oordeel is gebaseerd op de overweging dat de opbrengsten bij het meest recente opbrengstenoordeel 2011 voor de afdeling vwo nog onvoldoende zijn.

De inspectie stelt vast dat de school voortvarend aan de kwaliteitsverbetering heeft gewerkt en dat er goede resultaten zijn bereikt.

Toelichting

Het bovenstaande algemene oordeel van de inspectie wordt hieronder toegelicht. Daarbij komen achtereenvolgens de in de inleiding genoemde aspecten aan bod: de opbrengsten, het onderwijsproces en de kwaliteitszorg.

Opbrengsten

De opbrengsten van het Comenius College, unit Lijstersingel, afdeling vwo zijn op basis van de opbrengstenkaarten 2009, 2010 en 2011 als onvoldoende beoordeeld. Alle vier de opbrengstenindicatoren zijn -gemeten over drie jaren- weliswaar onvoldoende, maar drie indicatoren laten op de opbrengstenkaart 2011 positieve veranderingen zien. Het rendement van de onderbouw toont een dalende tendens op de opbrengstenkaarten 2009, 2010, 2011 (scores '3'-'2'-'1'), hetgeen een gevolg lijkt van het aangescherpte toelatings- en determinatiebeleid. Het rendement van de bovenbouw laat exact het omgekeerde beeld zien ('1'-'2'-'3') op de opeenvolgende opbrengstenkaarten. Het verschil tussen het gemiddeld schoolexamencijfer (SE) en het gemiddeld centraal examencijfer (CE) laat een positieve daling zien ten opzichte van de twee voorgaande jaren, maar is nog groot (0,65). Het verschil SE-CE gemeten over drie jaren is groot (0,86). De gemiddelde examencijfers gemeten over drie jaren zijn onvoldoende, maar op de opbrengstenkaart wordt een gemiddelde score '3' behaald, waarbij de moderne vreemde talen achterblijven bij het landelijk gemiddelde

De school brengt de opbrengsten in kaart en maakt hiervan analyses per vakgebied. Hierdoor is de school zich terdege bewust van haar opbrengsten. Op basis van die analyses vinden gesprekken plaats met secties en met individuele docenten. De school heeft concrete maatregelen genomen op het gebied van het aannamebeleid, de determinatie, het terugdringen van SE-CE verschillen, het programma's van toetsing en afsluiting en de verdere bewustwording en scholing van docenten. Deze concrete maatregelen maken deel uit van het beleid van de school.

Met de maatregelen -mede op basis van een adequate analyse van de opbrengsten- die door de school reeds eerder zijn ingezet, heeft de school de afgelopen twee jaar goede stappen gezet om de opbrengsten blijvend te verbeteren en beter te kunnen borgen. De school verwacht op basis van het gevoerde beleid dat de resultaten op de opbrengstenkaart 2012 zullen zijn verbeterd.

Onderwijsproces

Bij het kwaliteitsonderzoek in mei 2009 constateerde de inspectie dat de kwaliteit van de lessen voldoende was. Dat oordeel handhaaft de inspectie op basis van de uitgevoerde lesobservaties tijdens dit onderzoek naar kwaliteitsverbetering.

Ook is de inspectie positief over het leerstofaanbod, dat nu -in tegenstelling tot twee jaar geleden- in de verschillende leerjaren wel op elkaar aansluit. In het verleden werden de onder- en de bovenbouw als twee scholen beschouwd met elk een eigen beleid en een eigen directeur. Nu is er één directeur en is er een afdeling havo en vwo met elk een afdelingsleider, teamleiders en een gezamenlijk kwaliteitsbeleid. De school heeft veel geïnvesteerd in doorlopende leerlijnen, waarbij veel aandacht is voor de inhoudelijke afstemming tussen onder- en bovenbouw.

Kwaliteitszorg

De school heeft in de afgelopen anderhalf jaar een stevige, planmatige impuls aan de kwaliteitszorg gegeven waarbij de schoolleiding duidelijk stuurt. Het aanname- en determinatiebeleid is bijgesteld.

De school werkt aan verbetering van de schooltoetsen, maar er bestaan nog verschillen tussen de gehanteerde werkwijzen van de verschillende vaksecties. Ook werkt de school aan uniformering van de schooltoetsen in samenwerking met een collega-vestiging in Nieuwerkerk aan den IJssel. De inspectie acht het van belang dat de school dat de school het toetsbeleid verder wordt ontwikkeld om beter te kunnen sturen op de resultaten van het onderwijs.

Hetzelfde geldt ten aanzien van het beleid om gebruik te maken van genormeerde toetsen in de onderbouw om zodoende beter te kunnen determineren en om tegemoet te kunnen komen aan de verschillende talige- en rekenkundige behoeften van de leerlingen.

Met ondersteuning van een extern bureau werkt de school hard aan het opzetten van een systeem voor kwaliteitszorg. Inmiddels zijn er afspraken gemaakt over leerstof- en vaardighedenlijnen, zodat de doorgaande leerlijnen beter worden geborgd. Intussen zijn de vaksecties aan het werk gegaan om deze afspraken op sectieniveau verder uit te werken. Afdelings- en teamleiders maken gebruik van een ontwikkelde kijkwijzer om lessen van leraren te observeren in het kader van de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Vanaf schooljaar 2011-2012 worden er leerling-enquêtes, waarbij het functioneren van leraren door hen wordt beoordeeld.

De nieuwe schoolleiding heeft er bij het opstellen en de uitvoering van het plan van aanpak nadrukkelijk voor gekozen om te sturen op kwaliteit via de PDCA-cyclus. Vanaf het begin zijn alle personeelsleden hierbij betrokken geweest. De schoolleiding stuurt op het planmatig handelen van de leraren. Afspraken en procedures worden in toenemende mate vastgelegd. Er is veel aandacht voor het gebruik van kwantitatieve gegevens waarop wordt gestuurd. Hierbij maakt de school gebruik van de gegevens uit Vensters voor verantwoording.

De inspectie stelt vast dat het draagvlak onder het team voor het huidige schoolbeleid groot is en dat de kwaliteit van het onderwijs in de afgelopen twee jaar aanmerkelijk is verbeterd.

3. TOEZICHTARRANGEMENT

De kwaliteit van het onderwijs van het Comenius College, unit Lijstersingel, afdeling vwo vertoont nog belangrijke tekortkomingen in de opbrengsten. Om deze reden handhaaft de inspectie het aangepast arrangement zwakke afdeling. Het ingezette traject van intensief toezicht wordt voortgezet. De afspraken in het toezichtplan worden aangepast door in de periode november 2011 een tweede voortgangsgesprek (VG2) in te plannen. Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV) verschuift naar het voorjaar van 2012, het moment dat het opbrengstenoordeel 2012 bekend is. Daarmee wordt de eerder gemaakte afspraak dat in 2011 de kwaliteit van het onderwijs weer van voldoende niveau is verschoven in tijd.

De inspectie ontvangt twee weken voorafgaande aan het VG2 de volgende evaluatiedocumenten:

- Een geactualiseerde voortgangsrapportage van het verbetertraject waarbij wordt aangesloten bij het toezichtplan van de inspectie en het plan van aanpak van het bestuur.
- Analyses van de opbrengsten van schooljaar 2010-2011, inclusief genomen verbetermaatregelen mede op basis van de gegevens uit Vensters voor verantwoording.